

La cadena perpètua del deute energètic

Demanam a les empreses elèctriques que deixin d'assetjar les persones més vulnerables i els condonin el deute

Maria Campuzano

Un edifici incendiat al barri de Sant Roc amb un cartell amb el lema 'Stop pobresa energètica' en primer pla durant la manifestació a Badalona, el 12 de gener de 2019 / ANDREA ZAMORANO

Ja fa gairebé 4 anys, que la situació a Catalunya de les famílies en situació de pobresa energètica ha canviat radicalment.

El juliol de 2015 es va aprovar una llei a Catalunya, la Llei 24/2015, que per primera vegada donava obligacions a qui estava fent negoci amb drets com l'aigua i l'energia. **En els seus primers mesos de vida cap de les grans companyies energètiques la complia.** Així, es situaven per sobre de la sobirania del poble i creien que la llei cauria en l'oblit. El que les companyies no havien valorat és que aquesta no era una llei qualsevol, sinó una llei que emanava del poble, d'una iniciativa legislativa popular i que per tant la ciutadania estaria al darrere exigint la seva aplicació. El cas paradigmàtic de la dona de 81 anys que va morir a Reus per il·luminar-se amb una espelma perquè Gas Natural - ara Naturgy- li havia tallat la llum il·legalment, va significar un punt d'inflexió. A partir d'aquell moment tant l'administració com les companyies van començar a posar fil a l'agulla a aquest tema i **s'han aconseguit aturar desenes de milers de talls a tota Catalunya.**

Empreses com Naturgy es neguen a signar acords per assumir el deute energètic de les

famílies que no poden pagar els subministraments

Ara bé, el problema no està resolt. **Aquests milers de talls aturats porten associats en molts casos deutes, que un mes darrere un altre van augmentant**, a la vegada que augmenta l'angoixa de les famílies. En la mateixa línia que la mesura per evitar els talls de subministrament, la llei pretenia que la qüestió del deute fos assumida per les mateixes empreses subministradores amb part dels seus beneficis. En aquest sentit, es va preveure a la llei que l'administració i les companyies subministradores arribessin a un acord, per tal que fossin les segones, les que assumissin aquest deute. El problema de nou, ha estat la manca de voluntat de signar aquests acords d'empreses com Naturgy que ens ha portat a què gairebé 4 anys després, aquesta qüestió continuï sense resoldre.

El més greu de tot això és el patiment de les famílies que van acumulant deutes. No només pel fet que tenir un deute amb algú, sigui un particular o una empresa, sinó també per si companyies com Naturgy utilitzen qualsevol mètode per aconseguir cobrar les factures pendents. Aquesta angoixa, provocada per l'assetjament, arriba a límits en què **el deute s'acaba convertint per aquestes famílies en un càstig, una pena que han de complir, pel fet de ser "pobres" i del qual no es poden alliberar**. Per això, moltes d'aquestes famílies acaben sentint-se encadenades a uns deutes que no els hi permeten tenir una segona oportunitat i començar de zero.

El 2017 Naturgy va obtenir 1.360 milions d'euros de beneficis

Davant aquesta situació, **des de l'Aliança contra la Pobresa Energètica portem gairebé dos anys reclamant a Naturgy la condonació del deute** i una segona oportunitat per les famílies. I és que aquesta petició té molta més lògica que continuar amb la dinàmica dels darrers anys en la que s'han anat assumint amb diners públics factures endarrerides i deutes acumulats. Mentre continuem tenint companyies com Naturgy que només el 2017 va obtenir 1.360 milions d'euros de beneficis, el mínim que pot demanar una família com la Vicky, la Mari Carmen o la Cristina és que les deixin d'assetjar, els hi condonin el deute i les alliberin d'aquesta pena que no els hi permet viure amb dignitat.

Aquestes són les seves històries explicades per elles mateixes:

Vicky Carrillo Carrillo (Sant Adrià del Besòs): "Pagui o no pagui no tinc calefacció"

Som una família monomarental, el meu fill (de 20 anys) i jo. Ell té un 42% de discapacitat sensorial (auditiva) i física (gairebé no pot moure un dels braços) i jo un 65% de discapacitat sensorial (auditiva i visual) i física (fibromiàlgia i artrosi), que no em permet treballar. Sóc víctima de violència masclista i, a més, la nostra situació es veu agreujada per trobar-nos ara mateix en avís de desnonament. El meu fill i jo vivim amb una pensió mínima, i la calefacció la tenim d'adorn, perquè no ens podem permetre encendre-la. Des de gener de 2019, quan el meu fill va trobar una feina, estic pagant els subministraments.

Des que vaig fer el canvi de contracte a mercat regulat (gràcies a haver-me'n informat, i no perquè cap de les dues empreses amb les quals estic m'informessin de quin tipus de contracte era més idoni per la meva situació) i em vaig baixar la potència i vaig demanar el bo social, he aconseguit baixar una mica el total de les factures, però tinc un deute amb Naturgy (Gas Natural Fenosa) i amb Endesa d'aproximadament de 1.000 euros amb cadascuna d'elles, que no puc pagar de cap de les

maneres. **Les dues companyies de llum i gas tenen el meu informe de vulnerabilitat acreditat pels Serveis Socials, però no deixen d'assetjar-me per telèfon i carta, exigint-me el pagament del deute.**

“Et fan anar amunt i aval per aconseguir ajudes públiques mentre ells fan servir cobradors del frac per fer-me sentir por”

A les 8 del matí ja m'estan trucant. Rebo fins a 5 trucades al dia, i ara ja ni tan sols contesto perquè sé que em posaré malalta, que em començarà l'ansietat. Després d'alguns mesos així els vaig demanar la condonació del deute per escrit, i van trigar 1 any i mig a contestar-me. Endesa em va dir que ho havia d'assumir Serveis Socials i Naturgy va dir que o Serveis Socials o entitats del tercer sector, però que calia pagar. És a dir, **et fan anar amunt i avall per aconseguir ajudes (diners públics, diners de totes)**, quan els ajuntaments estan fins al coll, **i mentrestant fan servir els cobradors del frac per fer-me sentir por**. Naturgy fins i tot ha trucat a l'Ajuntament perquè paguin el meu deute. I jo els pregunto a Naturgy: Què és el que vostès aportaran?, i em diuen que ells s'encarreguen de la “gestió”. Quina gestió? Enviar les persones vulnerables a demanar ajuda com si fos almoïna mentre ells guanyen centenars de milers de milions a l'any?

Som moltes persones les que ja no podem més, les que creiem que no ha de jugar-se amb la vida de la gent i que no s'ha de fer negoci amb les necessitats més bàsiques. **La llum i el gas no paren de pujar i si no paguem és perquè no podem, no perquè no vulguem**. Ens mereixem una segona oportunitat. Amb aquesta carta pública els demano a Naturgy i Endesa que assumeixin la #CondonacióDeDeuda amb els seus propis beneficis. Que deixin de “gestionar” i comencin per tenir un mínim d'humanitat.

Mari Carmen Gómez Pérez (Cubelles): “Quan el necessari es converteix en luxe”

Quan ha sigut que els subministraments bàsics com l'aigua o l'energia han passat de ser un dret i una necessitat bàsica a ser un luxe? Això és el que em pregunto des de fa quatre anys quan, per falta de recursos econòmics, em vaig veure en la situació de no poder pagar els meus rebuts. Jo vivia a Galícia, lluny de la meua família per feina, però vaig haver de tornar a Catalunya per fer-me càrrec dels meus pares, sense poder treballar. Des de llavors, tots els ingressos de la família van anar a pagar les places de la residència dels dos. Després de la seva mort em vaig quedar vivint al seu pis, que per sort ja tenien la hipoteca pagada. **Arran de la meua malaltia crònica tinc uns ingressos mínims de 420 euros de pensió per incapacitat.**

Tot i que no havia de pagar lloguer vaig començar a acumular deute per les factures de llum, aigua i gas. A més, amb la malaltia crònica que tinc no puc buscar feina. **Sovint em veig en l'obligació de triar entre menjar (o mal menjar) o pagar la llum, l'aigua i el gas**. I em pregunto, quan deixaré de sentir-me culpable per això? Sí, em sento culpable de no poder pagar i això és el que intento fer-los entendre a Naturgy, l'empresa del gas amb la qual he generat un deute enorme (més de 2.000 euros). I, per si no n'hi hagués prou, m'han assetjat perquè pagui aquest deute ratllant l'inhumà. El 2018 he arribat a rebre fins a 10 trucades diàries, missatges al mòbil i al fix recordant-me el deute que tinc amb ells, dia rere dia. Sense comptar les 2 cartes falses simulant que em portaven a judici.

“Demano la condonació del deute que he acumulat en el passat per començar de zero i

tenir l'oportunitat de seguir endavant”

No és una situació en la qual jo em senti còmoda, al contrari. Em genera molta angoixa i estrès, que es multiplica amb l'assetjament a què m'he vist sotmesa per part de la companyia perquè pagui el deute. **Estic vivint en carn pròpia la poca consideració i falta d'empatia que demostra Naturgy i el poc que li importem les persones.** Per molt que vulguin fer creure el contrari amb les seves campanyes de publicitat, Naturgy em va tallar la llum sense importar-li la meva situació personal, familiar o econòmica. Per Naturgy el primer no són les persones, és cobrar.

El que estic demanant és la condonació del deute que he acumulat en el passat per poder començar de zero i tenir l'oportunitat de seguir endavant, i intentar pagar si puc quan millori la meva situació. Aquesta condonació em donaria una tranquil·litat enorme, em permetria que la meva ansietat parés per un temps. La culpabilitat per haver generat aquest deute no marxarà, i els problemes personals també hi segueixen, mentre ells et segueixen trucant i assetjant. Viure així no és agradable, no l'hi desitjo a ningú. I el sense sentit més gran és que Naturgy té moltes econòmiques de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència per haver estafat als seus consumidors. Hauria de fer-los vergonya! Però no, **a Naturgy ningú els està assenyalant ni assetjant per no fer-se càrrec dels seus deutes.**

Cristina García López (Badalona): “El món del revés”

He passat d'averkonyir-me per gastar gas per dutxar-me amb aigua que no estigués gelada, a saber que mereixo aigua calenta per rentar-me i que he de gastar el necessari, perquè sóc una persona i com a tal mereixo viure amb dignitat. He passat de no dormir a les nits pensant: “Compro menjar aquesta setmana, o em gasto els pocs diners que em queden en pagar un rebut endarrerit perquè ja m'amenacen de tallar-me la llum?”, a pensar: “no sóc pitjor per ser dona i tenir 4 fills, viure sola i tenir cura d'ells, cobrint les seves necessitats bàsiques”. **Ni sóc pitjor, ni m'he de sentir culpable d'haver perdut la meva feina.**

Quan estàs sola i has de tirar endavant uns fills, t'has de repartir: casa, treball i la cura dels teus fills. El mateix passa amb els pocs ingressos: menjar, habitatge, aigua, llum i gas. És el que hi ha, i ni en somnis arribes a tot. **Jo tinc un deute acumulat de llum i gas, no tinc vergonya de reconèixer-ho i no m'amago!** I en el meu subconscient tinc, com si ja hagués nascut amb això, el següent:

“La responsabilitat és ‘d'ells’, ja que s'enriqueixen a costa de les persones que només volem viure dignament”

Primer destino calerons per omplir la nevera, però res de carn i peix cada dia, només l'imprescindible. Dos o tres dies a la setmana es menja carn, i el peix queda lluny. En segon lloc o tercer, pago subministraments. I si m'arriba aquest mes. Si no m'arriba no és culpa meva. Tinc la consciència molt tranquil·la i dormo bé. No ens falta ni a mi ni als meus fills un plat de menjar a la taula cada dia. Sóc hipertensa i necessito medicació, és el que m'ha quedat del patiment de temps passats. **Avui dia m'assetgen i m'amenacen amb accions surrealistes,** com a la resta de companyes meves de l'Aliança contra la Pobresa Energètica (APE). Però ja vaig aprendre que la salut també es veu afectada: de l'actitud depèn el teu cos i la teva ment, i tu pots canviar la teva actitud i la teva forma de veure la vida, però el cos té memòria i passa factura.

Així que, com l'aigua cristal·lina i transparent ha de ser que **els meus “deutes” amb empreses**

multimilionàries com Naturgy i Endesa han de ser condonats, perquè començo de zero, perquè la meva mala època ja va passar, i miro cap endavant. La responsabilitat és “d’ells”, ja que s’enriqueixen i presumeixen d’això a costa de les persones, només per voler viure dignament.